

Miljø- og Fødevareministeriet

Enhed/initialer: Veterinærkontoret /MELHU

Sagsnr.: 2016-1497

Dato: 9. marts 2016

Samråd i Miljø og Fødevareudvalget torsdag den 11. februar 2016, kl. 10.15.

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af MOF alm. del samrådsspørgsmål AE stillet efter ønske fra Maria Reumert Gjerding (EL).

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål AE

"Ministeren bedes redegøre for de norske erfaringer med sanering af stalde med MRSA-smittede svin samt for baggrunden for at ministeren i forbindelse med besvarelsen af MOF alm. del - samrådsspørgsmål Y tilkendegav, at metoden med sanering af svinestalde i Norge "ikke havde Hjulpet" uagtet at 90 pct. af saneringerne i Norge har været vellykket, jf.

<http://www.dr.dk/nyheder/indland/politiker-eva-kjer-vildledte-folketinget-om-mrsa> ." jf. svar på MOF alm. del - spørgsmål AE."

Svar:

Indledning

- Ja, og tak for indkaldelsen fordi jeg er fuldstændig enig med forespørgeren i, at man skal altid kunne

stole på de oplysninger, der bliver givet her i udvalget, og det kan man også, og derfor er det rigtig fint, at vi i dag kan få uddybet, hvordan er det egentligt, at det ser ud, og især have fokus på, hvordan det ser ud i Norge, og hvor langt man er kommet med sin indsats omkring MRSA, og så bestræber jeg mig jo altid på at komme så hurtigt som overhovedet muligt, når der bliver indkaldt til samråd, og efterhånden så tror jeg, at jeg har det sådan, at jeg ville ikke vide, hvad jeg skulle bruge de mange timer til om onsdagen og torsdagen, hvis ikke jeg skulle til samråd i udvalget, så tak for det.

- Lad mig starte med at understrege, at antibiotikaresistens, det er jo et problem, vi tager meget alvorligt i Danmark, og vi har også mange drøftelser om det, og jeg synes, at det er rigtig godt, at vi i fællesskab har det her fokus på, hvad kan vi gøre for at nedbringe resistensen. I forhold til husdyr MRSA er det vigtigste, at vi får nedbragt forekomsten, og at vi får fulgt op på de tiltag, som vi har iværksat. Herunder først og fremmest i den handlingsplan, som jo et bredt flertal i Folketinget blev enige om sidste forår.

Kontekst

- I forbindelse med samrådet den 13. januar, der tilkendegav jeg, at metoden med sanering af svinestalde i Norge ikke havde hjulpet. Og desværre, fordi gid jeg bare kunne sige til spørgeren, jamen hvis vi nu sanerer, så får vi bugt med MRSA-problematikken,

det ville være noget så dejligt, men desværre så rækker det ikke at sanere. Vi ved omkring det norske saneringsprogram, at ca. 90 % af de sanerede besætninger efterhånden har været fri for MRSA, men så har der været tilbagefald i 10 % af besætningerne. Og så er der i øvrigt også nye udbrud, som jeg vender tilbage til med dugfriske tal på, fordi vi har været i kontakt med de norske myndigheder for at kunne give de mest opdaterede oplysninger til udvalget.

- I Norge er der – set i dansk sammenligning – få og relativt små besætninger, der samtidig er spredt ud over et stort geografisk område. Så produktionsforholdene i Norge er ikke umiddelbart sammenlignelige med produktionsforholdene i Danmark.
- Og når jeg taler om de norske erfaringer, så gør jeg det ud fra den kontekst, spørgsmålet om sanering er blevet rejst i på sidste og tidligere samråd og i forbindelse med vedtagelsen af handlingsplanen til bekæmpelse af MRSA. Nemlig: Hvad betyder de norske erfaringer for mulighederne for med succes at gennemføre sanering i den danske svineproduktion.
- Og der må jeg bare sige, de norske erfaringer indtil videre – desværre – er af en sådan karakter, at de kan ikke overføres, og de kan ikke anvendes i en dansk sammenhæng.

Ekspertgruppen

- Den tidligere regering nedsatte i 2014 en MRSA-ekspertgruppe bestående af repræsentanter fra Fødevarestyrelsen, Sundhedsstyrelsen, Statens Serum Institut, Den Danske Lægeforening, DTU Veterinærinstituttet og Den Danske Dyrlægeforening samt eksperter fra Veterinærinstituttet i Norge.
- Og hele den gruppe af gode folk siger direkte i MRSA-risikovurderingen fra december 2014, at "sanering ikke vurderes at være realistisk på nuværende tidspunkt, da der ikke er tilstrækkelig viden om smittevejene for husdyr-MRSA".
- Spørgsmålet om sanering som led i bekæmpelse af husdyr-MRSA er kommet op ved flere tidligere samråd her i udvalget. Mine forgængere har udtalt sig som følger: I 2010 sagde Henrik Høgh " (...) det er ikke så nemt at sige, at nu desinficerer vi totalt en stald."
- Mette Gjerskov sagde under samråd i 2013, "at det er ikke noget, man bare lige gør".
- Og i 2014 sagde Dan Jørgensen under et samråd, at "den vej er nok ikke nogen farbar vej at gå ad".
- Og disse udtalelser de stemmer overens med anbefalingerne om anvendelse af sanering fra den her ekspertgruppe, og det er den linje, der er blevet fulgt hele vejen igennem..

Norske erfaringer

- Med hensyn til de norske erfaringer med sanering kan jeg oplyse, at husdyr-MRSA første gang blev påvist i prøver fra svin i 2011, og at det norske overvågningsprogram indledningsvis indikerede en meget lav prævalens i de norske besætninger. Resultaterne af overvågning i 2013 og 2014 og et kortlægningsprogram gennemført i foråret 2014 viste nye udbrud af MRSA, og på den baggrund blev der truffet en politisk beslutning om at sanere MRSA-smittede besætninger.
- I juli 2014 havde man i Norge saneret 20 besætninger, og konstateret re-introduktion af MRSA i to af disse besætninger. I december 2014 havde man i alt fundet 26 besætninger med husdyr-MRSA, som alle var blevet saneret. Og på det tidspunkt konstaterede man, at MRSA'en var kommet igen 3 besætninger, heraf i 2 besætninger, hvor re-introduktionen ikke kunne forklares med introduktion af smittede dyr, og i én af disse besætninger var der konstateret re-introduktion også efteranden sanering.
- Ifølge de aktuelle oplysninger fra det norske veterinærinstitut er der i 2015 konstateret udbrud i 34 besætninger og i 2016 er tallet indtil nu 5 besætninger.
- Og man gør i Norge et stort arbejde for at afklare, hvordan den her smitte flourerer, og hvorfor den kommer igen også i de besætninger, hvor der er saneret. Og deres undersøgelse tyder på, at smitten ikke nød-

vendigvis bringes ind i besætningerne med inficerede svin, og de har en mistanke om, at smitten i nogle tilfælde er introduceret via mennesker. Så altså i Norge, der kommer det både igen i nogle af de besætninger, hvor der er saneret, og man har som sagt i 2015 konstateret udbrud i 34 besætninger.

- I forhold til finansieringen har Norge indtil februar 2016 udbetalt lige under 50 mio. norske kr. i erstatning og compensation svarende til ca. 1,4 mio. norske kr. pr. virksomhed, hvilket svarer til lidt over 1 mio. danske kr. pr virksomhed.

Sammenligning - Danmark og Norge

- Og så igen: Norge har en helt anden svineproduktion end Danmark. I Norge er der 2.000 besætninger og en årlig produktion på 1,6 mio. slagtesvin. Til sammenligning der har Danmark 8.500 besætninger og en produktion på ca. 29 mio. svin, hvoraf de 18,5 mio. slagtes i Danmark. Dansk svineproduktion er derfor betydeligt mere intensiv med større besætninger end den norske, så de norske og danske forhold er, uanset resultaterne i Norge, som jo så er, at det kommer igen, og at der er nye udbrud, så er de ikke sammenlignelige.
- Jeg kan nævne, at der i sammenligning i Danmark vil være over 5.000 besætninger, der er positive for husdyr-MRSA, hvis resultaterne fra den danske screening i 2014 overføres til alle besætninger i Danmark.

- Overført til danske forhold ville en re-introduktion, som vi har set i Norge så svare til over 500 besætninger.
- I den forbindelse har det stor betydning, at vi desværre endnu ikke fuldstændig har kortlagt de mulige smitteveje for husdyr-MRSA, og det er jo så også den udfordring, man står med i Norge. Og så længe vi ikke har fået kortlagt de mulige smitteveje, så har vi ikke muligheden for at undgå dels at der sker re-infektion og dels at der kommer nye udbrud.
- På baggrund af blandt andet de norske erfaringer, der er eksperterne som nævnt kommet frem til, at sanering ikke er en farbar vej i Danmark.

Handlingsplan

- Vi har jo så til gengæld iværksat en handlingsplan til bekæmpelse af husdyr-MRSA, som blev aftalt i april 2015 under den tidligere regering.
- Handlingsplanen bygger på de anbefalinger, som er fremsat af den ekspertgruppe, som den daværende fødevareminister og den daværende sundhedsminister nedsatte i foråret 2014.
- Hovedelementerne i handlingsplanen er fortsat reduktion af antibiotikaforbruget, skærpede hygiejneforanstaltninger, screening af svin og andre dyrearter og målrettet forskning i, hvordan husdyr-MRSA smitter i og fra besætningerne.

- De igangsatte forskningsinitiativer har blandt andet fokus på, at få indsamlet tilstrækkelig viden om smitteforholdene omkring husdyr-MRSA.
- Med forskningsresultaterne får vi et videnskabeligt grundlag for, eller forhåbentligt får vi med forskningsresultaterne skal man vel sige, et ordentligt grundlag for at iværksætte tiltag, der kan reducere husdyr-MRSA mængden i besætningerne samt smitten ud fra besætningerne til det omkringliggende samfund.
- Så igen: Der er ikke, desværre, umiddelbart, hvad skal man sige, muligheden for at gøre som i Norge og det resultat man har i Norge, det ville heller ikke give et tilstrækkeligt resultat til at nå det, som spørgeren efterlyser, nemlig MRSA-frie besætninger, men vi knokler videre med at se, hvordan vi kan gøre yderligere indsats på området, få mere viden og forhåbentligt bliver vi snart klogere på, hvordan smittevejene er.